

NORSK TRAVTRENERFORENING

STIFTET 1927

Oslo 15.09.2020

HØRING - NY LOV OM PENGESPILL

KULTURDEPARTEMENTET,

PB 8030 DEP, 0030 OSLO

DET VISES TIL HØRINGSBREV UTSENDT FRA
KULTURDEPARTEMENTET MED FRIST 29.09.2020.

NORSK TRAVTRENERFORENING SENDER HERVED SIN
HØRINGSUTTALELSE.

NORSK TRAVTRENERFORENING

Norsk travtrenerforening ble stiftet 12. september 1927. Foreningen har 165 medlemmer og et styre på 5 medlemmer. Foreningen organiserer de profesjonelle travtrenere og – kusker i Norge. Medlemmene har avlagt A-trener eksamen i regi av Norsk Hestesenter og Det norske Travselskap og er den største gruppe profesjonelle næringsdrivende innen norsk travsport. For god ordens skyld nevnes at foreningen ikke er åpen for amatører.

TRAVTRENERNES NÆRINGSVIRKSOMHET

Ifølge informasjon fra Det norske Travselskap er antall norske travhester i trening 5433. Av disse er 2164 hester oppstallet og i trening hos våre medlemmer. Dette utgjør 40% av det totale antall hester registrert i trening i DNT. I tilknytning til virksomheten med oppstalling og trening utøves det en betydelig øvrig næringsvirksomhet fra hesteeiere, stallansatte, veterinærer, hovslagere, transportører, utstyrsleverandører, og ikke minst leverandører av kraftfor/høy/flis etc. Næringen er en av de største forbrukere av gras, høy og korn(kraftfor) fra det norske landbruket.

Virksomheten til travtrener er meget viktig for norske hesteoppdrettere. De holder et godt faglig og økonomisk nivå og de er helt avgjørende i arbeidet med å finne kjøpere til fyll og unghester til norske hesteeiere.

Den samlede næringsvirksomheten innen travet sysselsetter et stort antall ansatte over hele landet og har utover dette, en betydelig verdiskaping ved innkjøp av nødvendige tjenester samt spesialkompetanse i det utstyr som trengs i næringen.

NÆRINGEN ER MEGET KONKURRANSEUTSATT.

Næringen er nå meget presset økonomisk, spillselskapet Norsk Rikstoto (NR) har hatt betydelig nedgang i omsetning på hestespill. De har stor konkurranse, fra utenlandske spillselskaper som ikke innehar konsesjon på norsk spill, men likevel driver aktiv markedsføring i bl.a norske TV kanaler for sine spillprodukter

Norsk Rikstoto hadde i 2017 en omsetning på 3.95 milliarder kroner og har i 2020 en prognose på 3.3 milliarder kroner. Dette har ført til betydelig nedgang i overføringer til hestenæringen. Nedgangen har pågått over flere år, men er blitt forsterket gjennom innføring av nye krav til registrert spill.

Spillfakta

Norsk Rikstoto har ca. 6% av det norske spill markedet. Norsk Tipping (NT) har ca. 68% og ulovlige spill selskaper har 26 %.

Forskningsrapporter gjort på type spill og avhengighet viser at spill som NR tilbyr er lite avhengighetsskapende. Mange spill som Norsk Tipping og de ulovlige selskapene tilbyr er i den andre enden av skalaen.

Norsk Rikstoto er det selskapet som de siste årene har jobbet mest og best med ansvarlighet. Det er investert 62 millioner kroner for å lage et system for oppfølging av kunder, det viser seg at dette har gitt ønsket resultat.

Det har ført til ca. 500 millioner i omsetningstap på 2 år. De andre selskapene har fortsatt vekst.

Hestesporten har dermed fått over 100 millioner mindre i overføringer i løpet av 2 år, en reduksjon på nesten 25%. Sporten tåler ikke ytterligere nedgang om den skal kunne holde aktivitets- og sysselsettingsnivået oppe. Allerede nå er det tegn til nedleggelse og flukt til Sverige og noen andre land.

Departementets forslag vil ikke føre til et mer ansvarlig spill, men mest sannsynlig - det stikk motsatte. Det som vil skje er at spillerne vil flytte sitt spill over til de ulovlige spill-selskapene og i noen grad til Norsk Tipping. Det vil være ødeleggende for norsk hestesport.

Næringen og sporten tåler ikke flere reduksjoner av omsetning og premier.

Covid 19 og frafall av statsavgiften for 2020 har gitt en noe bedret økonomi for Norsk Rikstoto. Det er et faktum at hesteeier -premier i 2017 var kr 240 mill. og nå i 2020 legges det opp til at hesteeier- premier vil bli kr 165 mill. – dvs. en nedgang på kr 75 mill. – 31% - på noen få år.

KONSEKVENSER – FLYTTING AV NÆRING TIL SVERIGE.

En konsekvens av denne utviklingen og de økonomiske utfordringer som dette medfører for norsk travsport, vil føre til at deler av næringsvirksomheten flyttes til Sverige, hvor konkurransevilkårene er betydelige bedre. Det Svenske spilleselskapet ATG som ikke innehar spillegrenser på hestespill, har gitt store overføringer i form av betydelige

høyere hesteeierpremier i samme periode. Svensk travsport har derfor betydelig bedre betingelser for hestenæringen, herunder **Hest i Næring** som ikke ble vedtatt i Norge etter mange års arbeid.

Forsetter denne nedgangen i Norsk travsport vil enda flere hesteeiere, oppdrettere, trenere og (spillere) flagge ut sine virksomheter over til Sverige.

I 2020 var det, for første gang på mange år, for få søkere til å gjennomføre travtrenerutdanning på Norsk Hestesenter Starum. Samtidig søkte 12 profesjonelle trenere om Svensk lisenskurs, dette for å kunne flytte trenervirksomheten sin til Sverige.

Nedgangen i antall løps-hester er dramatisk, det var i 2017 femtusen løpshester til norske løp, i 2020 er man nede i 4000 løpshester til disposisjon for norske travløp, dvs. en nedgang på 20% på tre år.

NÆRMERE OM LOVUTKASTET

Norsk travtrenerforening er tilfreds med at lovforslaget viderefører enerettsmodellen knyttet til pengespill på hest. Enerettsmodellen sikrer at overskuddet fortsatt kan gå til formålet og ikke fastsettes gjennom en avgift, som i et lisenssystem. I de land som praktiserer dette går overføringene til formålet ned.

Styrken i spill på hest ligger i det nære samvirke mellom spillerselskap og hestesport, under medvirkning fra hesteeiere, travtrenere og de andre aktørene i hestemiljøet. Det er ofte hele familien som er engasjert i hesteholdet og hestesporten, organisert gjennom lag og foreninger over hele Norge. De profesjonelle yrkesutøverne i Norsk travtrenerforening og den store massen av amatører og frivillig interesserte utgjør en drivende kraft for spill og sport i Norge. Spillet er avhengig av den innsatsen som gjøres for å stille opp til stevnene, forberede og gjennomføre løpene, sette opp spillelag og promotere det daglige spillet gjennom en dugnadsinnsats hele året.

Norsk Rikstoto er hestesportens eget spillerselskap. Derfor var Norsk travtrenerforening motstander av forslaget om å overføre konsesjonen for hestespill til Norsk Tipping. Vi er tilfredse med at departementet om denne saken i høringsnotatet (kap 15.3.2) anfører at *«Det ble i denne sammenheng lagt fram et sterkt ønske fra hestemiljøene om å fortsatt ha et eget spillerselskap for hestespill, med utgangspunkt i at det er en særskilt symbiose mellom spillene og hestesporten. Regjeringen offentliggjorde i april 2020 at dagens modell for organiseringen av hestespill skal videreføres.»*

Av samme grunn vil Norsk travtrenerforening fraråde at regjeringen fremmer forslag om at Staten skal overta styreflertallet i Norsk Rikstoto, kfr. lovutkastets paragraf 16. Norsk travtrenerforening frykter at dette vil føre til at grunnlaget for hestesportens samarbeid med spillerselskapet svekkes. Det vil ikke være interesse for å opprettholde dugnadsinnsatsen til fordel for spillet. Norsk travtrenerforening frykter at dette vil føre til nedgang i spillet med påfølgende fall i inntektene til og etterspørselen etter trening av hest for Foreningens medlemmer. Norsk travtrenerforening stiller seg tvilende til om det er mulig å rekruttere styremedlemmer fra travsporten til å sitte i et lovpålagt mindretall. Forslaget virker lite gjennomtenkt med hensyn til konsekvensene. Setningen «Staten må ha flertall i aktørens styre» foreslås strøket.

Det foreslås videre i paragraf 16 i lovutkastet at staten skal ha instruksjonsrett over styret. Dette bryter med dagens situasjon der Norsk Rikstotos styre etter Stiftelseslovens krav om uavhengighet skal arbeide for stiftelsens formål, som er å bidra til overføringer til hestesport og hestehold.

Hvis en slik bestemmelse hadde vært gjeldende kunne staten i 2019 instruert styret om å følge Lotteritilsynets krav om innføring av 20.000 kr i tapsgrenser. Dette ville hatt en beregnet omsetningssvikt på 820 mill. kroner pr år og en årlig reduksjon på overføringene til trav- og galoppporten på 282 mill. kroner. (Kilde: Norsk Rikstoto, 2019). Dette ville halvert løpspremiene i Norge og ført til nedstengning av trenerstaller og baner, se ovenfor om travsportens økonomi. Norsk travtrenerforening ønsker ikke å bidra til å åpne for slike muligheter, og ber regjeringen fjerne punktet om instruksjonsrett fra paragraf 16. Det må fortsatt være slik at retningslinjer fastsettes i forskrift med høring og planleggingsikkerhet.

Som erstatning for totalisatorloven, bærebjelken i Norsk travsports økonomi siden 1928, foreslås en ny formålsparagraf, der det i første setning står at formålet er å forebygge negative konsekvenser av pengespill, som om pengespill på hest skulle utgjøre et samfunnsproblem. Spillavhengighet på hest er den minst avhengighetsskapende spillform av alle. Gleden, spenningen og samholdet ved hestesport og spill er meget mer fremtredende, og burde interessere myndighetene som aktiviteter som bidrar til yrkes- og samfunnslivet på en konstruktiv og sunn måte. Norsk travtrenerforening står hver dag i denne virkeligheten, og ønsker å gjøre en fortsatt innsats for å samle familier og ungdom til å eie og stelle med hest samt oppleve gleden ved trening og løp. Spill på hest oppleves som positivt. Norsk travtrenerforening støtter alle tiltak for å hjelpe dem som har spilleproblemer og kan ikke se at dette er motstridene med den virksomhet som trenerforeningen driver. Norsk travtrenerforening legger derfor til grunn at den nye loven, fortsatt og uomtvistet, skal bidra til å sikre hestesportens økonomi.

Norsk travtrenerforening merker seg at spørsmålet om statsavgiften ikke er omhandlet av lovutkastet, men skal behandles som en særavgift i forbindelse med det årlige statsbudsjettet. Norsk travtrenerforening vil for ordens skyld også i denne sammenheng be om at statsavgiften på Norsk Rikstotos spill fjernes av hensyn til hestesportens økonomi og selskapets konkurransesituasjon, slik som for budsjettåret 2020.

OPPSUMMERING:

Vi ber om at det til erstatning for totalisatorloven vedtas et spill-politisk system med lover som er bærekraftige og som ikke river grunnen vekk for en god og sunn vekst, og som ivaretar Norsk Rikstotos ansvar overfor sine kunder – spillerne. Norsk Rikstoto må sikres fortsatt uavhengighet som hestesportens spillselskap, og ikke miste konkurranseevnen mot andre spillleselskaper.

Totalisatoravgiften må fjernes, og Staten må sikre gode rammebetingelser for hestenæringens fremtid.

Vennlig hilsen

Styret i Norsk Travtrenerforening

v/ Leder

Espen A. Schem

Tlf 928 10 284

Epost: e.schem@me.com